

"Välkommen till Södra Fjällen kära publik!" – hälsar bläsandshonan

Foto: Per Johannesson

Södra Fjällen

Torsdag 5 Juni – måndag 9 Juni 2025

Stockholms Ornitologiska Förening

www.stof.nu

**Res med Stockholms Ornitologiska Förening – prisvärda resor för medlemmarna
med ledare som ställer upp ideellt**

Torsdag 5 juni

Fjorton trötta, men förväntansfulla deltagare, samlades kl 07:00 på Stockholms Central, för årets upplaga av StOF:s resa till Södra fjällen. Där väntade våra ledare Per Helgesson och Gustav Knall. Tåget avgick kl 07:44 och under resan organiserade ledarna vår artgissningstävling, dvs vi skulle gissa hur många arter vi kommer att se, räknat från Dalarna. Insatsen var moderata 20 kr per person. Vi anlände till Borlänge vid tiotiden enligt tidtabell och tog plats i två minibussar för vidare färd mot fjällen.

Färden gick till Sollerön, där vi skulle försöka hitta en sjungande videsparv. Tyvärr ville inte den retfulla sparven sjunga, men vi hade ändå en fin kör av svarthätta, trädgårdssångare och sävsparv mm. Även en bivråk flög fint över oss. Här blev det passande med lunch.

Efter videsparv ivrigt lyssnande

Lappugglan blundar för oss Foton: Lars Magnusson

Därefter förde Per oss till ett hemligt mål i Dalaskogarna. Somliga anade nog vad som var på gång, när vi parkerade på en skogsväg och begav oss in på en stig i skogen. På en boplatattform satt en lappuggleunge och honan varnade i närheten! Snart fick vi syn på mamma lappuggla och alla fick fina möjligheter att studera den magnifika ugglan.

Efter den fina upplevelsen fortsatte färden till Fulufjällets Nationalpark och Njupesjär – Sveriges högsta vattenfall. Väl framme spanade vi förgäves efter lavskrikor, men bergfinkar sjöng överallt. Vi packade våra middagar och travade iväg till en raststuga nedanför vattenfallet, i förhoppning att få se jaktfalk. På vägen upp visade sig en forsärla. Trots ivrig spaning sågs bara en tornfalk och en fin ringtrast på avstånd. Jaktfalkarna hade påbörjat sin häckning, men avbrutit den, troligen på grund av störningar. Men en av falkarna hade setts nyligen. Medan vi avnjöt middagen hälsade en nyfiken talltita på oss.

Spaning efter jaktfalk.

Den nyfikna talltitan.

Foton: Lars Magnusson

Det började nu bli sent så vi vände tillbaks till bussarna och fortsatte till Idre Fjäll för inkvartering.

Fredag 6 juni

Upp tidigt i ottan och efter frukost drog vi till Nipfjället för att möta dimman. Vi letade förgäves efter fjällpiparen, men fick i alla fall bra obsar på småspov, ljungpipare och

Fjällriptupp i dimma.

Båda Foton: Lars Magnusson

Spaning på vägen mot Högvålen.

en fjällriptupp. Efter lunch nere i Idre fortsatte färden mot Funäsdalen. Den gick i maklig takt via Foskrosvägen förbi Fjätvallen och Sörvattnet, där vi stannade för att spana försärla och strömstare. Nämnda fåglar hade den goda smaken att också visa sig fint. Även nordlig gulärta var på visningshumör. Vädret hade nu förbättrats.

Färden fortsatte via Högvålen och Tännäs till Funäsdalen, där vi inkvarterade oss i Gamla Prästgården. På sjön utanför låg en sjöorre och simmade. Därefter avnjöt vi en middag i Funäsdalen, innan vi förberedde oss för en kvällsexkursion på Flatruet.

Färden gick i sakta mak förbi Ormrudet, där en tornfalk visade sig och rödvingetrastarna sjöng för fullt. Längs vägen observerades bl.a gluttsnäppa, rödbena och kricka. Väl uppe på Flatruet mötte vi resans första fjällabb, grönbenor, större strandpipare och några smålommar i en tjärn. Gustav tubade också in en jorduggla som jagade långt bort över fjällheden. Framåt 22-tiden var det dags för dubbelbeckasinspel och vi lämnade vägen för att trava ut till spelplatsen. Vi mötte några skådare som bekräftade att spelet var i full gång! Väl framme hörde vi genast det egendomliga, pingisbollslänkande spellätet. Snart såg vi också ett par spelande beckasiner, där de vita stjärtfjädrarna lyste i dunklet. Beckasinerna spelade inom två

närliggande områden och vi stod ett bra tag och njöt av föreställningen. Kanske rörde det sig om ett tiotal fåglar? Vid flera tillfällen flög några beckasiner upp och jagade varandra runt spelplatsen, innan de landade igen och kilade runt bland tuvorna som stora råttor.

Fjällabb vilande på en sten. Båda foton: Lars Magnusson

På väg till dubbelbeckasinernas spel.

Men nu väntade ännu mer intressanta fåglar. En Wilsonbeckasin hade under en tid hållit till vid Storsjö Fiskecamp och trots att timmen var sen, var alla överens om att vi skulle bege oss dit för ett försök. Vi anlände till fiskecampen runt midnatt och där fanns redan några skådare på plats. Vi behövde inte vänta mer än fem-tio minuter förrän vi hörde det typiska locklätet, lite påminnande om enkelbeckasinens. Snart började också Wilsonbeckasinen spela och vi fick njuta av det pärlugglelika lätet några minuter i den ljusa sommarnatten. Men vi lyckades aldrig få syn på den spelande fågeln. Snart tystnade dock mister Wilson och vi beslöt oss att påbörja hemfärden. Trots att de flesta, förutom förarna, slumrade till under hemresan, lyckades några se en dalripa från bilen. Trötta, men nöjda anlände vi till Gamla Prästgården vid 2-tiden på natten för några timmars sömn.

Lördag 7 juni

Vid 8-tiden var vi klara för nya äventyr, efter några få timmars sömn. Det var tänkt att bli en heldag på Flatruet, men de hårda vindarna och regnrisker gjorde att planerna ändrades. Vi begav oss i stället till Fjällkällan för att leta lavskrikor. Per snitslade vår promenadväg med falukorv, medan vi gick en kort promenad längs en skogsbilväg. Vägen gick över ett hygge och till vår stora förvåning kryllade det av ängspioplärkor, som uppenbarligen hade gått ned på grund av blåsten.

Väl tillbaka vid Fjällkällan mötte oss en lavskrikefamilj, två föräldrar med tre ungar, som visade sig mycket fint. Kamerorna smattrade ivrigt medan vi försökte få skrikorna att äta ur våra händer. Sedan spanade vi förgäves efter tretåig hackspett, innan vi for västerut till Tännaldalen.

"fån't ja en körv så ..."

Foto: Jonas Myrenås

Duger denna?

Foto: Kennet Hofberg

Här begav vi oss ut på en kortare vandring till raststugan Andersborg i den hårda blåsten. Den gav inte mycket i fågelväg och inga rovfåglar visade sig över Hamrafjället. Men vi fick åtminstone se resans första gråsiskor.

Väl tillbaka i Funäsdalen tog vi en sväng till deltat i sjöns västra ände. Här vid Risnäs spanade vi in ett bläsandpar i vassen. Här finns också ett litet fågeltorn, där även grönbena, storlom, kricka, småskrake, knipa med ungar, sävsparv och mängder av back, hus- och ladusvalor kunde läggas till artlistan. Dagen avslutades med en god middag i Funäsdalen och för somliga en skön bastu.

Mr Wilsons vilda och sena spelning gick hårt åt gruppen Foto: Cecilia Ryberg

(Per H:s kommentar: Mr. Wilsons sena spelning var vibrerande och vild. Så till den grad att han kort därefter inte kunde framträda med sitt namn. Han kallar sig numera för "Amerikanen" : >)

Söndag 8 juni

Dagens prognos lovade gott, växlande molnighet och svaga vindar. Därför blev det en heldag på Flatruet, där vi plockade in det mesta av fjällfåglar. Start redan klockan fem och färden gick åter i sakta mak förbi Ormrudet där tornfalken åter var hemma och en härlig morgonkonsert av rödvingetrast, bergfink, rödstjärt och förstås göken mötte oss. Färden gick vidare förbi Mittådalen till Flatruet och Falkvålen. Här sjöng blåhaken fint från olika håll och flera fjällabbar visade sig.

Vid Vägverkets stuga gjorde vi en längre vandring ut över kalfjället öster om vägen. Några uppblåsta brushanar stod helt nära vägen. Även spelande ljungpipare, större strandpipare, grönbena, småspov och rödbena förgyllde tillvaron. Då och då drog fjällabbar över oss. En skrattande dalripa lyfte också framför oss ifrån videsnåren. Efter ett tag hördes den första lappsparven sjunga och snart hörde vi flera. Men det tog en stund innan vi såg den första. I en liten tjärn låg ett gäng smalnäbbade

Spaning efter lappsparv på Flatruet, Helags i fonden
Foto: Ros-Marie Elthammar

Den eftertraktade lappsparven
Foto: Lars Magnusson

simsnäppor som lät sig fotograferas på klappavstånd. På långt håll såg vi ett par tranor som spatserade mitt uppe på kalfjället.

Per Johannesson fotograferar
Foto: Lars Magnusson

...den smalnäbbade simsnäppan i full aktion.
Foto: Per Johannesson

Vid Kojebäcken lunchade vi och här fick vi sällskap av flera blåhakar. Nästa stopp blev Storsjödeltat, där vi besökte ett av de tre fågeltornen. Brushanar, gluttsnäppa, storspov, silvertärna och grönbena visade sig. Långt bort kunde vi se ett fiskgjusepar i sitt bo. Så småningom dök även några dvärgmåsar upp på långt håll. Smålommen låg och ruvade på sitt vanliga ställe, medan hennes partner låg på vattnet utanför. Vi for vidare österut till Kyrktjärn, där vi tog en kortare promenad. Ett gäng dvärgmåsar visade sig fint och två par svarthakedoppingar häckade i tjärnen. Det svärmade

också en mängd svalor av alla arter över Kyrktjärnen och en skogssnäppa lyfte ur starren.

Dvärgmås vid Kyrktjärn. Båda foton: Lars Magnusson

Ruvande svarthakedopping i Kyrktjärn.

Vi vände åter till Fiskecampen, där vi än en gång lyssnade efter Wilsonbeckasinen, men bara en enkelbeckasin visade sig. Sedan åt vi en utsökt middag på campen innan vi vände åter mot Funäsdalen. På hemvägen stannade vi till på Flatruet. Någon såg en blå kärrhök? och Mona hittade en fågelfjäder vid Vägverkets stuga. Den visade sig tillhöra en järphöna och vi spekulerade mycket hur den kommit dit.

Stjärtfjäder från järphöna Foto: Lars Magnusson

Under resten av färden visade sig en jagande jorduggla för de flesta. Som avslutning fick vi in en morkulla på hemvägen.

Måndag 9 juni

Dags för hemfärd. Vi tog avsked av Prästgården och domherrar, sjungande svarthätta, gransångare och trädgårdssångare och vid sjutiden rullade bussarna mot Idre under ömsom sol och ömsom regn. Väl uppe på Nipfjället igen blåste det kraftigt, men vi gjorde ändå ett drev för att försöka hitta någon fjällpipare. Tyvärr blev det inget napp nu heller, men fjällripan, småspovarna och ljungpiparna var åter på plats.

Färden styrdes nu mot Borlänge, med ännu ett stopp på Sollerön. Vi ägnade två timmar att förgäves lyssna efter videsparven. Men vi blev ändå inte lottlösa, fiskgjuse, bivråk, havsörn och mindre korsnäbb noterades. Någon hörde också avlägset en rosenfink. I Borlänge ägnades tiden åt några gråsparvar, medan ledarna återlämnade bussarna.

Ytterligare bilder från vår Södra Fjällen-resa:

Middag i skydd för regn i Njupeskar
Foto: Per Johannesson

Krysspaning i Funäsdalssjön
Foto: Ros-Marie Elthammar

Jorduggla över Flatruet Foto: Kennet Hofberg

Vädret ändras snabbt i fjällen Foto Gun Hammer

Lunch i regn och blåst vid Fjällkällan Foto: Harry Brar

Gråsiska i Andersborg Foto: Gun Hammer

Är det männe lämmelår Foto: Jonas Myrenäs

Blåhake i närbild Foto: Cecilia Ryberg

Gruppen tar hem efter väl förättat värv!

Foto: hjälpsam dam med Per Johannessons kamera

Längst bak från vänster: Harry Brar, Gustav Knall, Per Helgesson, Mona Hansson, Cecilia Ryberg
Framför dem: Erik Norblad, Lasse Magnusson, Ros-Marie Elthammar, Gun Hammer, Kennet Hofberg
Längst fram: Fredrik Lann, Jonas Myrenås, Jarl Schuberth, Per Johannesson, Anneli Härmä och Carin Ekstrand

Sammanfattningsvis...

kan sägas att mest uppseendeväckande var förstås höjdaren Wilsonbeckasin, som gav många i gruppen ett livskryss. Nästan lika anmärkningsvärt var den stjärtfjäder från en järphöna som Mona hittade på Flatruet, samt frånvaron av tamduva på resan. Man kan också säga att vädret var synnerligen växlande, men det var varmt och skönt i bussarna. Väl ombord på tåget mot Stockholm var nog alla överens om att resan varit synnerligen välplanerad av två ambitiösa och noggranna reseledare. Sist men inte minst delade två damer, Anneli och Gun, på segern i arttävlingen. Antalet arter på resan uppgick till 106, men då ingen gissat 106 arter utsågs 2 vinnare som gissat på 105 respektive 107 arter.

Tack för den här gången önskar alla deltagare!

Text och bildsättning: Lars Magnusson

Fågellokallista, kompletterande bildsättning och korrektur: Per Helgesson

Foton: Cecilia Ryberg, Gun Hammer, Harry Brar, Jonas Myrenås, Kennet Hofberg, Lars Magnusson, Per Johannesson och Ros-Marie Elthammar.

Artlista: Gustav Knall

Stort Tack till Lars Magnusson för den trevliga reseberättelsen och till alla fotografer för fina bilder. Tyvärr fick inte alla era fina bilder plats i berättelsen.

Hjärtligt Tack till samtliga deltagare som bidrog till denna trevliga och givande resa!

Fågel	Tor	Fre	Lör	Sön	Mån	Fågel	Tor	Fre	Lör	Sön	Mån
Kanadagås	X			X	X	Tornfalk	X	X		X	X
Grågås					X	Lavskrika			X		
Knölsvan	X			X		Skata	X	X	X	X	X
Sångsvan	X	X		X	X	Kaja	X	X	X		X
Bläsand			X	X	X	Kråka	X	X	X	X	X
Gräsand	X	X	X	X	X	Korp	X	X	X	X	X
Kricka		X	X	X		Svartmes	X				
Vigg		X	X	X		Talltita	X	X	X	X	
Bergand				X		Blåmes	X	X			X
Sjööorre		X		X		Talgoxe	X	X	X	X	X
Knipa	X	X	X	X	X	Backsvala			X	X	
Storskrake		X				Ladusvala	X	X	X	X	X
Småskrake		X	X			Hussvala	X	X	X	X	X
Fjällripa		X			X	Lövsångare	X	X	X	X	X
Dalripa		X		X		Gransångare				X	X
Tornseglare	X	X	X	X	X	Svarthätta	X		X	X	X
Gök		X	X	X	X	Trädgårdssångare	X				X
Ringduva	X	X		X	X	Kungsfågel	X	X	X		
Trana	X			X	X	Gärdsmyg		X			X
Svarthakedopping				X		Stare	X			X	X
Tofsvipa		X		X		Ringtrast	X				
Ljungpipare		X	X	X	X	Koltrast	X	X	X	X	X
Större strandpipare		X		X		Björktrast	X	X	X	X	X
Småspov		X		X	X	Rödvingetrast	X	X	X	X	X
Storspov				X		Taltrast		X		X	X
Brushane				X		Dubbeltrast				X	
Morkulla				X		Grå flugsnappare			X		
Dubbelbeckasin		X				Rödhake	X	X	X		
Enkelbeckasin		X	X	X		Blåhake				X	
Smalnäbbad simsnäppa				X		Svartvit flugsnappare	X	X	X	X	X
Drillsnäppa		X	X	X		Rödstjärt		X		X	
Skogssnäppa				X	X	Stenskvätta		X		X	X
Rödbena		X		X		Strömstare		X			
Grönbena		X	X	X		Gråsparv					X
Gluttsnäppa		X		X		Pilfink			X		
Skrattmåås	X		X	X	X	Järnsparv			X		
Dvärgmåås				X		Gulärsla		X			
Fiskmåås	X	X	X	X	X	Forsärsla	X	X			
Gråtrut	X	X				Sädesärsla	X	X	X	X	X
Fisktärna	X					Ängspiålrka		X	X	X	X
Silvertärna				X		Trådpiålrka				X	
Fjållabb		X		X		Bofink	X	X	X	X	X
Smålom		X		X		Bergfink	X	X	X	X	X
Storlom	X	X	X	X		Domherre	X	X	X	X	X
Fiskgjuse		X		X	X	Rosenfink					X
Bivråå	X				X	Grönfink		X	X		X
Blå kärrhök				X		Gråsiska			X		
Havsörn					X	Mindre Korsnäbb					X
Ormvråå	X				X	Grönsiska	X		X		X
Lappuggla	X					Lappsparv				X	
Jorduggla		X		X		Gulsparv			X	X	
Större Hackspett	X	X	X	X	X	Såvsparv	X	X	X	X	
Spillkråå	X					Amerikansk beckasin		X			
Antal arter per dag	47	63	47	72	52	Totalt arter					106
Nya arter per dag	47	31	8	15	5						

Följande lokaler besöktes:

Torsdag 5 juni

Sollerön, Invallningen
En Dalaskog
Fulufjället med Njupeskar
Idrefjäll

Fredag 6 juni

Nipfjället
Sörvattnet
Högvålenvägen
Funäsdalen
Flatruet
Storsjö Fiskecamp

Lördag 7 juni

Fjällkällan
Andersborg
Funäsdalssjön (Risnäs)

Söndag 8 juni

Ormruet
Renslakteriet
Flatruet
Vägverkstugan, Flatruet
Tjärnarna norr om Falkvålen
Kojebäcken
Storsjödeltat
Tandåparkeringen
Storsjö Fiskecamp
Storsjö Kyrktjärn

Måndag 9 juni

Funäsdalen
Nipfjället
Sollerön, Invallningen
Borlänge

*"Var det inte Per som sa att vi skulle hålla ihop!"
Foto: Per Johannesson*

Jo – men vart tog den stygga stora ledaren vägen?
Ingen som vet, ingen som vet!

Men där är han ju!
ivrigt letande efter fjällpipare
som alla vill se, alla vill se!

Foto: Per Johannesson

Trots samtliga deltagares
ansträngningar så missade vi
Fjällpiparen i år.

*Välkommen in i dimman! önskar Nippgubben och "ängspipen"
Foto: Gun Hammer*

Vi fick inte heller se
Tretåig Hackspett i
år, men väl färska
spår efter den =>

Foto: Harry Brar

Denna sida sammanställd av Per Helgesson